Cyfarfod Cymuned Aberffraw yn Ystafell JOW, **NEUADD Y PENTREF**
ABERFFRAW 7YH, NOS FERCHER 18/9/24

1.	Presennol Clerc Ymddiheuriadau Croeso	Bryan Owen (Cadeirydd), Barry Owen, Douglas Fowlie, Glenys Stallwood, Ellie Smith, Elwyn Evans, Allan Rees, Cynghoryddr John Ifan Jones, Cynghorydd Arfon Wyn Elen Jones Chris Topps, Richard F Owen, Oliver Fowlie, Rachel Louise Jones Croesawodd y Cadeirydd EJ fel y Clerc newydd ac esboniodd y bydd JD yn parhau i wasanaethu fel y Swyddog Cyllid Cyfrifol am yr ychydig fisoedd nesaf tra bydd EJ yn setlo i mewn i'r rôl.
2.	Datgan Diddordeb	Neb wedi datgan diddordeb.
3.	Cytuno i gofnodion 17 o Gorfennaf 2024	Tynnodd DF sylw at y ffaith bod ei lythrennau blaen wedi'u cofnodi'n anghywir fel "DG" yn y cofnodion. Gofynnodd DF i'r clerc newid. Nododd DF mai llythyr diolch i Virginia Crosbie ydoedd a dymuniadau gorau i Llinos Medi. Gofynnodd DF i'r clerc ddiwygio'r cofnodion. Gyda'r diwygiadau uchod, mae cofnodion y cyfarfod blaenorol yn gywir. Prop B Owen, 2il D Fowlie.
4.	Materion yn codi or cofnodion	
4.1	Parcio Palmant/parcio Llys Llewelyn/llinellau melyn-dwbl.	Adroddodd y Cyng JIJ ei fod wedi cyfarfod ag Alun Roberts o'r Adran Briffyrdd a'i fod yn disgwyl dyddiad cychwyn ar hyn o bryd.
4.2	Cyflwr y ffordd heibio Tyn Twyn - Priffyrdd	Nododd Cyng J.I. Jones ei fod wedi derbyn e-bost yn cadarnhau fod y peiriannydd ardal yn ymchwilio i'r mater, sydd bellach yn nwylo'r peiriannydd.
4.3	Erydu grisiau ar lwybr yr arfordir	Nododd Cynghorydd J.I. Jones nad yw wedi derbyn diweddariad ond y bydd yn dilyn i fyny ar y mater.
4.4	Clirio llwybrau troed	Llwybr troed wedi'i glirio.
4.5	Diweddariad Cynghrair Bro Aberffraw	Nododd y clerc bod y Clerc blaenorol wedi mynychu cyfarfod cyffredinol Cynghrair Bro Aberffraw (cofnodion wedi'u hanfon at aelodau'r cyngor) a nododd gyfnod byr iawn i ddenu grwpiau ar gyfer grantiau Anfonwyd 2 gais i mewn gan CHMC Aberffraw a'u cymeradwyo. Nododd E.S ei bod wedi mynychu cyfarfod cadarnhaol a soniodd fod sesiynau celf yn cael eu cynllunio ar gyfer y dyfodol.

Cyfarfod Cymuned Aberffraw yn Ystafell JOW, **NEUADD Y PENTREF**
ABERFFRAW 7YH, NOS FERCHER 18/9/24

4.6	Cyfrifoldebau'r Cynghorau parthed mynwent	Nododd y clerc bod y Cyngor Cymuned yn berchen ar dir y Fynwent newydd yn ogystal â'r Cae ychwanegol (sy'n cael ei rentu gan Mr O Fowlie ar hyn o bryd) felly o bosibl bod gan y Cyngor gyfrifoldeb cyhoeddus yn yr ardaloedd hyn. Nododd AR mai'r pryder gwreiddiol oedd presenoldeb ardaloedd anwastad, a allai achosi risg. Bydd DF yn siarad â Chlercod Llanfaelog a Gwalchmai i benderfynu perchenogaeth y tir ym Mynwentydd Llanfaelog a Gwalchmai.
4.7	Gwerthiant Tir y Fynwent	Y cyfan wedi'i gwblhau a'r arian wedi'i dderbyn
4.8	Clirio Llwybr Mynwent	Nododd DF fod y gwrychoedd wedi eu torri ond nid yw'r llwybr troed wedi ei lanhau. DF i ymchwilio i lanhau llwybrau.
4.9	Murlun Balchder Bro	Nododd y clerc bod yn rhaid i'r Cyngor benderfynu a ydynt eisiau murlun ar gyfer y maes chwarae neu y tu allan i'r Neuadd Bentref. Cytunodd pawb ar furlun ar gyfer yr ardal chwarae ond pwysleisiwyd bod yn rhaid iddo gael thema addas. Dywedodd y Clerc fod y gwaith celf ar gyfer Arwydd y Pentref a'r arwyddion pot blodau bron wedi'u cwblhau, a bydd Allen yn ei e-bostio drosodd i'w gymeradwyo.
4.10	Sedd Wag Aelod Cyngor	Nododd y Clerc fod yr hysbysiad cyhoeddus cyntaf ar gyfer sedd wag wedi ei lanlwytho i wefan y cyngor cymuned a'i osod ar hysbysfyrddau'r neuadd bentref.
4.11	Arwyddion Treftadaeth	Dywedodd y Clerc bod Menter Môn yn gosod un arwydd mawr newydd yn lle dau wrth yr Eglwys. Mae angen cais cynllunio ac mae'r Clerc yn gweithio i'w gwblhau. Bydd y Clerc yn ymchwilio i berchnogaeth tir, gan fod angen y wybodaeth yma ar gyfer y cais cynllunio. Unwaith y bydd y Clerc wedi cwblhau'r cais cynllunio a'r gwaith papur perthnasol, bydd yn rhannu cynnwys yr arwydd treftadaeth newydd unwaith y bydd yn ei dderbyn.
4.12	Arwyddion Arosfannau Bws	Mae Allen bron â gorffen gyda'r gwaith celf, a bydd yn cael ei anfon trwy e-bost i'w gymeradwyo unwaith y bydd wedi'i gwblhau.
5.0	**Gohebiaeth CSYM - Cynllunio**	

5.1	Fferm Plas Llangwyfan Farm, Ty Croes 6 Bro Branwen, Aberffraw	Dim gwrthwynebiadau Dim gwrthwynebiadau
6.0	**Gohebiaeth Arall**	
6.1	Cymuned Ddigidol Wledig	Nododd y Clerc fod y Gymuned Ddigidol Wledig yn wasanaeth a gynigir i egluro darparwyr, mynediad digidol, a phynciau cysylltiedig fel parti niwtral, a byddant yn dod i'r Neuadd os gofynnir.
6.2	Un Llais Cymru – Polisïau a Phwer y Cyngor	Nododd y Clerc fod canllaw newydd ar Bolisïau a Phwer y Cyngor wedi ei gyhoeddi gan Un Llais Cymru, y bydd y Clerc yn ei adolygu. Mae'n atgof da o bwerau'r Cyngor Cymuned. Mae pob Cynghorydd Cymuned wedi derbyn copi.
7.0	**Materion Eraill**	
7.1	Digwyddiadau Mon Actif	Nododd ES fod y ddau ddigwyddiad wedi bod yn llwyddiant, roedd niferoedd presenoldeb i lawr, a allai gael ei briodoli i'r hysbysiad hwyr am ddigwyddiadau. Gofynnodd ES i'r Clerc anfon e-bost il Môn Actif i ddiolch iddynt a rhoi adborth am y niferoedd isel, yn ogystal â gofyn am ragor o rybudd ymlaen llaw yn y dyfodol er mwyn caniatáu i'r gymuned hysbysebu'n effeithiol.
7.2	Ffilmio yn Aberffraw	Nododd y Clerc bydd y Cyngor Cymuned a Neuadd Bentref yn derbyn y swm a ganlyn ar gyfer ffilmio: Llogi Cae Chwarae - £1,000 Llogi maes parcio'r Fynwent - £100 Tynnu ac amnewid Pyst Gôl - £350.00 Neuadd Bentref – Llogi Neuadd - £300.00 Nododd y Cyng JI Jones fod gan y cwmnïau ffilmio gyllideb fwy na'r disgwyl. Dywedodd y CyngJIJones os ydynt am ffilmio eto, y dylai'r Cyngor Cymuned gwrdd â'r rheolwr lleoliad ymlaen llaw i drafod a chytuno ar gostau.
8.0	**Materion Ariannol**	
8.1	Anfonebau i'w chymeradwyo – Anglesey Computer Solutions a Norman Jones	Anfoneb ar gyfer costau gwefan am 12 mis - Cymeradwy i Dalu. Cynnig GF, Ail EE Derbyniodd y clerc anfoneb ychwanegol am gostau torri cyntaf llwybr troed i'w cymeradwyo - Cymeradwywyd i Dalu. Cynnig EE - Ail BO
8.2	Adolygiad o'r Gyllideb 24/25	Nododd y Clerc bod y gyllideb wedi'i diweddaru wedi'i hanfon gyda'r papurau. Dylid adolygu cyllideb 2024/25 yn awr, a drafftio cyllideb 2025/26. Gofynnodd y Clerc i ddau

		neu dri chynghorydd gael cyfarfod gyda'r SAC/Clerc yn y Neuadd ar ôl y 25ain o Fedi. Cytunodd AR, BO, a GS i gyfarfod i drafod y cyfarfod cyllideb.
9.0	**Diweddariad gan Aelodau**	
9.1	Arwyddion ger Maes Parcio'r Traeth	Nododd y Cyng AW y byddai'n cyfarfod â swyddogion y cyngor i drafod atgyweiriadau hanfodol i'r maes parcio ac arwyddion ynghylch cŵn gwyllt a chŵn heb eu rheoli.
9.2	Camp Bongo	Derbyniodd y Cynghorydd AW nifer o gwynion ynghylch Camp Bongo, CSYM. Mae'r Adran Gyfreithiol yn delio â rhai o'r cwynion a dderbyniwyd.
9.3	Materion Tai	Nododd y Cyng JIJ fod pobl yn symud i mewn i Dwyran a Llangaffo ac yn achosi problemau mawr, problemau parcio, cyffuriau ac ymddygiad ymosodol y maent yn delio â nhw. Dywedodd BO fod y Cyngor wedi prynu tŷ yn breifat ac yn dal i weithio arno dair blynedd yn ddiweddarach, gan bwysleisio bod hon yn broses hirfaith. Nododd y Cyng AW fod yr is-bwyllgor yn ymchwilio i'r mater hwn, sy'n gyffredin ar draws Ynys Môn. Bydd y Cynghorydd AW yn codi hyn yng nghyfarfod nesaf yr is-bwyllgor.
9.4	Arwr y Mis	Nododd y Cyng AW fod Jean Owen wedi derbyn Arwr y Mis ar gyfer mis Medi am ei blynyddoedd o waith dros y gymuned yng Nghanolfan Min y Môr.
10.0	**Materion i'r Cyfarfod Nesaf**	
10.1	Hen Bont	Gofynnodd AR am ddiweddariad diweddaraf ynghylch a Cadw, gan nodi bod diraddio'r tarmac arwyneb yn parhau i fod yn broblem. Bydd y Clerc yn dilyn i fyny gyda'r Cynghorwyr / Cadw i geisio trefnu cyfarfod safle gydag aelodau'r Cyngor Cymuned.
10.2	Sul y Cofio	Gofynnodd DF i'r Clerc drefnu'r Bugle gyda CT ar gyfer Sul y Cofio.
10.3	Agoriad Y Goron	Nododd ES fod agor y Goron yn cael effaith gadarnhaol ar Gymuned Aberffraw.
10.4	Arwydd Traeth	Mae aelod o'r cyhoedd wedi gofyn am arwydd 'traeth', gan fod ymwelwyr yn aml yn gofyn am gyfarwyddiadau i'r traeth. Clerc i drefnu gyda'r Adran Briffyrdd, Cyngor Sir Ynys Môn.
10.5	Cyfrifon cyhoeddedig	Nododd aelod o'r cyhoedd nad oedd unrhyw gyfrifon cyhoeddedig ar y wefan ers 31 Mawrth 2020. Clerc i ofyn i'r SAC am esboniad pam nad yw'r cyfrifon blynyddol wedi'u cyhoeddi ers mis Mawrth 2020, mewn ymateb i'r aelod o'r cyhoedd.
10.0	**Dyddiad Cyfarfod Nesaf**	**16/10/24**

Cyfarfod Cymuned Aberffraw yn Ystafell JOW, **NEUADD Y PENTREF ABERFFRAW 7YH, NOS FERCHER 18/9/24**

Cyngor Cymuned Aberffraw

Symudiadau Cyllidol 1af Ebrill i 15ed Fedi 2024

Balans a Ddygwyd Ymlaen		3,715.52
Derbyniadau		
Rhent Caeau	3,803.64	
Praesept	7,999.92	
Incwm Arall	488.79	
Gwerthiant Tir	5,552.00	
		17,844.35
Taliadau		
Cyflogau	991.32	
Cost Rhent y Caeau	3,844.00	
Cynnal a Chadw Caeau	430.00	
Tal Aelodaeth	140.00	
Costau Eraill	186.00	
Yswiriant	1,809.04	
		7,400.36
Balans Cariwyd Drosodd		**14,159.51**

Nodyn - Cost Torri Gwair a gorronwyd i'w dalu ym mis Tachwedd. 6,995.00